

מועד חשוון תשפ"ב

בס"ד

בחינה בהלכות מצוות התלויות בארץ

ה' חשוון תשפ"ב

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

- האם ניתן לקחת פירות שהם בדרגת חיוב (טבל וודאי) כדי להחמיר ולעשר בהם פירות שמין הדין פטורים ממעשר או שמסופק בדינם אם הם מעושרים או לפטור בהם פירות שחכמים הצריכו אותו לעשר כגון "דמאי"?
- האם ניתן לבער טבל או תרומה טמאה על ידי הדלקתם כנר להאיר או לטומנם באדמה בכדי שיצמיחו זרע אחר או שישתבחו?
- אדם שעשה מנוי לקרן המעשרות ומינה שליח שיפריש בכל פעם במקומו, האם צריך הוא לברר בכל פעם אם השליח הפריש את התרומות ומעשרות? או שמא מוגדר השליח תחת ההגדרה ההלכתית "חזקה שליח עושה שליחותו" ומסתבר שהפריש כדין?
- האם הרב הראשי לישראל יכול להפריש תרומות ומעשרות עבור כל עמך בית ישראל לזכות את אלו שלא הפרישו?
- פועל שנשכר לצורך קטיף או שאר עבודות השדה, האם מותר לו לאכול מפירות השדה בלא לעשר? ומה הדין אם הפועל הביא פועלים על חשבונו בכדי שיעזרו לו במלאכה שעליה הושכר?
- האם אדם שהפריש באחד מהאופנים שלהלן: ממין על שאינו מינו, מהרע על הטוב, משנה זו על חברתה, מתוצרת שדהו על תוצרת שקנה מחברו, מהחיוב על הפטור, מהמחובר על התלוש, משאינו מוקף - יצא ידי חובה?

עמוד 1 מתוך 2

7. האם ניתן להקדים את הפדיון נטע רבעי או את הפרשת התרומות ומעשרות בעוד הפירות מחוברים?
8. האם הכנסת שותף גוי או מכירה לגוי פוטרת מחיוב תרומות ומעשרות או ערלה או חלה? פרט בכל אחד מהשאלות שלהלן – הסכם על קניית הקרקע, קודם עונת המעשרות, לאחר עונת המעשרות קודם גמר מלאכה, לאחר גמר מלאכה, ובחלה לפני הגלגול ולאחר הגלגול.

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. בפרסומים השונים המתפרסמים מידי פעם אודות אחוזי ערלה המצויה בשווקים כדי למנוע מהצרכן הפרטי לקנות או לאכול דובדבנים לאחר שאותם מכונים פירסמו שהשנה קיים חשש ערלה בדובדבנים, מחמת שלאחר תקופת הקטיפה התברר שהיו מטעים שהיה בהם נטיעות חדשות או מוברכות, אולם הסבירות שזה יהיה מעצי ערלה נע בין אחד לארבע מאות עד אחד למאה ושתיים.
- א. האם מותר לצרוך את הדובדבנים ישירות מהמטע (לא מהשווקים) מבלי שיהיה לנו אישור שבאותו המטע לא היו גידולי ערלה?
- ב. האם יש חילוק בדין, בין אם הבריכו את הנטיעות או נטעו מחדש? וכן בין אם המטע היה בארץ ישראל או בחוץ לארץ?
10. משגיח כשרות של מאפיה מחו"ל שהפיל בטעות את תכולת סל ההפרשות חלה שבהם מקובצים כל הפרשות החלה שנעשו כבר במאפיה לתוך מיקסר של בצק שעתה נעשה בו בצק שטרם הופרש ממנו הפרשת החלה. אך דא עקא שמשקל הבצקים שנקרא עליהם שם חלה זהה למשקלו של הבצק החדש
- א. האם מותר לאכול את התערובת?
- ב. האם יש פתרון להתיר את התערובת לכל הדעות?
- ג. האם מותר לבטל לכתחילה?
11. למשגיח האמון על מיון אתרוגים בבית האריזה התערבו אתרוגי – טבל, שנלקטו אשתקד קודם השמיטה וטרם הפרישו מהם תרומה עם אתרוגים שנלקטו עתה לאחר שהחלה שנת השמיטה – כיצד ינהג המשגיח עם אותם האתרוגים?
12. בעל מאפיה המייצר עוגות בחושות (המוגדרת כעיסה רכה) בטעמים שונים כגון עוגות שוקולד, וניל, לימון וכדומה, כיצד הוא מפריש חלה:
- א. כשהיה בכל בצק כשיעור חלה?
- ב. כשבכל בצק אין כשיעור חלה אבל בצירוף שני הבצקים יהיה כשיעור חלה?
- ג. וכיצד ינהג אם אירע שלאחר שהוא אפה כמה סוגי עוגות שאין בכל אחד מהם שיעור חלה, נארזו העוגות בקרטון גדול? פרט: כשיש בכל סוג עוגה – (כגון בשוקולד לבדו, ובוניל לבדו וכדומה) כשיעור חלה, ופרט כשאין בכל סוג כשיעור חלה אך בצירוף כל סוגי העוגות נעשה כשיעור חלה.

* * *

עמוד 2 מתוך 2